

7073X

KUNGL. UNIVERSITETETS BIBLIOTEK

UPPSALA

Landsmålsarkivet

Gotland

Hellvi sn

Franzén, Carl. 1934.

Hörsarbete

ULMA : s. fri pol. Å. (Förskning och
mätning. (= H. 24)

4 H. 4:

7073

2010

Tröskning.

Gotland
Sven Hård
Helli

Så fort säden blivit skuren och inkörd i "lubbåse" eller uppå spå "rindar" (loftet) börjades tröskningen särskilt om man var i "bihov" a säd till brös" eller till sääd om skörden varit sen. - Från mediet av 1800 talet hade man här tröskverk och då gick ju arbetet jämfärelsevis fort och man brukade tröska emellan vart pådeslag för att få plats med nästa under sak. Tid var när man gick tröska med "val" (slaga) tog arbetet sin naturliga tid. Från denna tid finnes ej här några klara saggiflor eller minnen, men man lär ibland fått hålla på med tröskningen till i dec. Tröskningen var då jämfärelsevis ett morgonarbete på att man började kl. 2 om morgnarna vid lysen av tälghus eller brandlampor. Därvid arbetade i huvudsak gårdens

ULMA 7073. C. Franzén. 1934
GOTL. HELLI
Frgl. M 24

Träskning.

egre folk till det blev dager, eller "då var
"leidar si i åkrar" eller andra hövlar eller
arbeten.

Såga seder eller folktro från denna tid
är ej nu att finna här, men alltid dog man
från denna tid såväl som senare undan en
"fågelskype" (jultårn till fåglarna)

Sågon säregan sed eller folktro är här
ej känd heller från träskverkens tid.

Gotland²
Sorra Hörad
Helleri.

ULMA 7073. C. Franzén. 1934
GOTL. HELLEVI
Frgl. M 24

Helleri i mars 1934
Carl Franzén

Mabning

ja mucht brukte frumstimmat tråse i päl ^{Gotland} ³ ^{truss} ^{Harud}
 när di skudd stä u male, men dä visst ja ^{Hellvi}
 inte um dä var när beinärkelse mä dä maj.
 Dä gärd kurur mä iblant dä.

Men di gick inte tråse mä päl för dä ble dä
 inge drypsel.

Julmabningen skudd di allit male långt
 för giel i börjen av advent, men dä var väl
 för att sen dä ble långt bi kvarnar, u så
 um dä ble stille i advent, för di hadd gäme
 inte anne än väder kvarnar u male bi.

U så skudd di allit bi kvarn för ny
 för dä sum bli male för ny dä blir lätta
 drypsel i.

Men julmalte skudd u males långt för
 giel u dä male di hemma på bondhusum.

Sym. Gustafus Nyberg Hellvi f. 1849. Hellvi i Mars 1934 Carl Franzén

Mabning

Gotland

vid tvärens färder skulle såckarna ligga med "inmånrens Herad
nen" framåt eller åt vänster, aldrig bakåt eller åt Hellig-
höger. — Obekant betydelse, men möjligen för att här-
semen som gick från vänster sida skulle bättre se om
de ett säckband gick upp, e. d.

Det var ej heller sed att mala helgdagsaftnar, allra
minst julafton. Enligt sägen sjönk en liten vatten-
lövarn i "Gamlehagar" härslådes medan mjölnaren
malde juldatten. Något mer av denna sägen finns
ej här i tradition att där varit en vattenkvam, ej
hellre lämningar som tyder därpå, men från en 1600-
tals karta å landväteriarbivet i Stockholm står
en tavarn antecknad på platsen sägens utpekad.

Helligöarna 1934.
Carl Franzén